

НОВЕ КЊИГЕ ДОМАЋИХ ПИСАЦА

Поезија 1992.

ТАЛМУД И ЈА

НЕБОЈША
ВАСОВИЋ

БИГЗ

I

ТАЛМУД И ЈА

Не могу рећи да сам човек
јер је речено:
„Човек који нема жене,
није човек,
јер је речено:
Мужко и женско створи
и назва их именом човек.“

Не могу рећи да сам човек
јер је речено:
„Човек који нема земље,
није човек,
јер је речено:
Небеса су небо Божије,
а земљу даде синовима човечијим.“

ЗАВЕТ

Вративши се из Њујорка
у Сан Франциско 1963,
амерички песник Боб Кауфман
је узео будистички завет
ћутања за наредних десет
година. И стварно, Боб је
ћутао. Све до фебруара 1973,
није проговорио ни једну
једину реч, није написао
ни једну једину реч.
Ја могу само да жалим
што никада нећу сазнати
шта бих све могао да кажем
када бих имао снаге да ћутим
десет година. Можда би то
имало некакве везе са сунцем,
са маслинама . . . . .

АБУ АЛ - БАРАКАТ

Негде у дванаестом веку,
филозоф и лекар,
Абу ал-Баракат,
прешао је из јудаизма
у Ислам,
у својој шездесетој години.

Боже, молим те,
поштеди ме старости,
не дај ми да доживим шездесету,
кад човек мисли да је неке
ствари схватио,
да је „духовно сазрео“.

Не могу да гарантујем
да се и ја нећу преобратити
у нешто још чудније,
још егзотичније.

И још, кад си већ Бог, молим те,
опрости Абуу ал-Баракату.
Да сам ја Бог —
ја му не бих опростио!

СНОВИ

Снови су покојни Лазар
у потрази за водом,
у зобници црног коња
сено огњено.

Снови су морска со
у потрази за шкољком,
звезде што хране се мувом,
и муве што се хране звездом.

Сновима је у космосу досадно,
зато се окомљују на људе.
Долазе ноћу да струје кроз
наше тело као шербет или шејтан.

Човек је само шраф у механизму
сна, као што је шраф
у механизму оргазма,
партије шаха или успелог сонета.

ШАНСОНА

Увек сам завидео писцима
и певачима шансона,
којима је поезија, на неки
начин, само средство.

Једино они умеју да
помену реч живот,
као да та реч
нешто значи.

Једино они умеју да
певају о коњаку,
а да то звучи
као дупли коњак.

Једино они умеју
да певају о љубави
јер о њој не умеју
да кажу ништа ново.

И ја бих волео да могу
да певам о једноставним
стварима које у мени
одзвањају као морска со.

Негде на Криту, Гркиње
газе по грожђу.
Најлепша имена имају
нерођена деца.

БОРДО

купити флашу Бордоа
кад немаш ни за хлеб
бити аристократа
не по оцу и мајци
него по ономе што волиш
и на чему не штедиш

купити флашу Бордоа
кад немаш ни за хлеб
носити је под мишком
низ улицу
и певајући враћати се кући
која је жедна као и ти

купити флашу Бордоа
кад немаш ни за хлеб
то је као родити се
пре своје мајке
то је као добровољно
умирати пре своје смрти

ГЛАД

Био сам гладан,
гладан, гладан,
толико пута
гладан.

Кажем: био сам
толико пута
гладан.

Али чак ни тада,
нисам завидео
вама.

Завидео сам онима
који пред смрт
више не морају
да једу.

РУЧАК

Данас сам за ручак
јео бајати кекс
и пио пиво
ја сам најсрећнији човек на свету
Шаламов у Сибиру
Сандрар у Њујорку
нису имали ни то

Сутра ћу јести
само пиво

ЦЕП

Када сам био клинац,
уvek сам имао
нешто
у цепу:

кликер,
или каменчић,
или влат
суве траве.

Ноћас у сну,
завлачио сам
руку у цеп
дубоко...

Био је то
исти
цеп,
влат суве траве.

ПАПУЧЕ

Кад умрем
остаће
иза мене

кућне папуче
браон
боје

удобне
мекане
кинеске

треба их само
назути
и кренути

некуд
куд никад
нисам био

ЦЕНТАР

Верујем да је човек
у центру космоса.
Не зато што је
паметнији од Бога,
већ зато што је
глупљи. Бог зна
да је најтеже
бити у центру,
и зато се држи
периферије.

На периферији су
лежерне жице
на којима се суши
опрано рубље,
гомиле опалог лишћа,
мирис ватре,
дворишта, љуљашке,
васкрсле душе које
не знају како су васкрсле.

СУФИ

Суфи Шеик каже:
не обожавај слепа звонца
своје крви која ће
одгалопирати некуд (куд?)
као Словен на санкама
у снегу (луд?)!

Не слушај мајмунчиће
својега ума
што скачу с гране
на грану
твојега знања,
у шареном кавезу
решетке-космоса!

Бог је тако мали,
скоро невидљив,
а оно што је
невидљиво —
непрекидно нас
нечему учи.

А сада приђи,
и једи,
овај пасуљ,
чије свако
зрно је
живи Суфи!

ТАО

Падала је киша.
На улазу у метро,
налетех на болничаре
који су у пластичној
врећи износили
комаде човека
који тек што је
извршио самоубиство.
Сви су мислили да се тај
човек убио јер је падала киша.
Једино ја сам знао
да је киша падала
да би се он убио.
Верујем у ТАО.
У повезаност онога
што пада с неба
са оним што скаче под воз.
Рођен сам да бих волео
Ускрс, да би ме љубав
разбила као јаје.
Моје срце је банка магле,
а опет — нисам Енглеz.
Снег сам који би да пада

у шољу вреле кафе.
Као што земљотрес
продрма лале,
а лале остану лале.

ТОРАЊ

Понекад помислиш:
живот је досадан,
непоправљиво досадан,
не дешава се ништа.

А ипак, негде на крају
нашег велеграда,
постоје велики
колектори за говна.

На увиру у језеро,
они пречишћавају
прљаву воду
из канализационих цеви.

У колекторима,
наша се говна суше,
прочишћавају, оплођују,
оплемењују, осамостаљују.

А онда се са ТОРЊА
НАЈВИШЕГ КОЛЕКТОРА,
у виду светлосних честица,
емитују награде у град.

ЧУДАН НЕКИ ЧОВЕК

Субота увече.
Седим у својој соби, у Канади,
и не могу да се начудим
како је лепо бити сам.

Али, не дају ми да будем сам.
Пријатељи ми јављају телефоном
да на телевизији гледају
како се ратује у Румунији!

Али, мени то ништа не значи.
Нити знам ко с киме ратује,
ни зашто, а и када бих то знао
не верујем да бих имао воље
и времена да се опредељујем.

Оно што хоћу је да седим сам
у својој соби, и читам у миру
антологију песника Кинеза.

Кад једног дана избије рат
у Кини, ја ћу опет бити сам,
у овој истој соби, у Канади.
Прво ћу да скувам кафу, а
онда ћу да читам антологију
песника Румуна.

ДОГАЂАЈ

Заиста нико није могао
знати зашто је слепа
жена, насред улице,
почела бесомучно да
туче свога пса водича.

Сви смо гледали тај приказ,
и никоме није пало на памет
да се умеша. Пас је покорно
трпео батине — не би ли
жена искалила свој бес,
и најзад се смирила.

Ипак, сви смо се питали:
зашто је тукла тога пса?
У чему је била његова
кривица? Да ли можда у
томе што је ходао пребрзо?

Зашто нисам пришао, опалио
шамар тој слепој жени, и
рекао јој: овај пас није
створен зато да би вам
било шта олакшао,
он је створен да би био?

РАКУНИ, ДЕПРЕСИЈА

Где ли је сада Траклова сестра,
музикална Грете,
за коју уопште не бих знао
да није једном давно
спавала са својим
братом Траклом?

Данима не радим ништа.
Само зурим у плафон.
Ако пожелим да изађем из
собе, заборавим где сам то
хтео да одем, ако ли скувам
кафу, заборавим да је попијем.

Прошле ноћи су се испод мог
прозора тукле две банде
ракуна. Цијукање је било
толико одвратно да сам
усред ноћи устајао и
бленуо кроз прозор.

Није се видело ништа, само
сам јутрос у дворишту
затекао једну поломљену
грану. Личила је на штап
мрвог монаха,
на оно што ме чека...

II

ТИ И ЈА

Ти радиш као пас. Ја радим
као пас. Немамо много времена
да се сретнемо. А и ако се
сретнемо, не значи да ћемо
имати времена да поразговарамо.
А и ако поразговарамо, не значи
да ћемо једно друго чути.
А ако једно друго и чујемо,
не значи да ћемо се разумети.
А чак и кад бисмо се разумели,
не значи да бисмо могли знати
да смо се заиста разумели.
А и кад бисмо то могли
знати — не значи да бисмо
се једно другом свидели.
А и кад бисмо се свидели
једно другом, не значи
да би нас то дуго држало.
Јер ми се не држимо ничега ...
Сунце је ћелава ружа.
Месец — крвава шпенадла.

КАНЕЛОНИ

Најбоље канелоне
у Монреалу
прави човек
који никада
није био
у Италији.

Тако је
и у љубави.
Најбоље љубе
они који никада
нису били
вољени.

МЕШАНАЦ

Она хода полако
супротном страном
улице Saint Lorant.
Предиван ход, плаве
локне и пас мешанац
на ланцу.

Осећам да морам да јој
приђем, и то одмах.
Нагло прелазим улицу,
идем право ка њој
и заустављам је.

— Извините, овај пас
је мешанац? — питам.

„Да, мешавина вучјака
и ескимца“ — каже она.

Милујем пса по глави,
врату. Пас ме гледа у
очи, нежно, као нико
до тада.

Она на тренутак благосиља
ову узајамну нежност,
а затим ме нагло поздравља
и одлази низ улицу.

Одводи моју кучку,
моју последњу наду...

(Монтреал, 7. 6. 89)

ОБИЧАН ДАН

Вече је необично мирно.
Седим у својој соби, и
слушам *Пасију по Светом*
Јовану Арво Парта.
Одједном, звук звона.

Отварам врата, у мој стан
нагло улази Џенис:
уплашена, нервозна,
смрачена, изгубљена,
другим речима — трудна!

Да, добро сам чуо: трудна.
Да, добро сам прогутао
кнедлу, а затим још једну,
а затим још једну.

У ваздуху лебди питање:
шта ћемо сада да радимо?
У ваздуху лебди питање:
шта ћемо сада да радимо?

Наравно, знамо шта ћемо
да радимо. Урадићемо
све што можемо —
да га не родимо.

МЕНЗИС

Иако је имала менструацију,
нисмо могли да се
уздржимо.

Зграбили смо једно друго
као мутави. Ја сам улазио
у њу, она је улазила у мене.

Када сам најзад устао, био
сам сав црвен и крвав као да
сам клао прасиће за Божић.

„А рођење Исуса Христа било
је овако: кад је Марија,
мати његова, била испрошена

за Јосифа, а још док се нијесу
били састали, нађе се да је она
трудна од Духа светог.“

ЛЕТО

У твојој викендици,
окруженој шумарком,
на домаку железничке
пруге, ноћ је. Лежимо
на тераси, голи.

Додирујем твој врат,
ушне шкољке, очи,
груди, брадавице,
пупак, маслачак,
гузове, глуве лубенице.

Најзад, додирујем твој
клиторис, нежно, као
рупцу на кавезу,
голубије јаје.

Одједном, чујем у даљини
звук воза. Па онда ехо
тог звука, па тишину.
Чујем тишину.

Стидне усне
на улазу
материце
која родила није.

ЈАГЊЕЋА МАРАМИЦА

Шта је сад ово, какав је
ово мир? И где сам се
то укотвио — ја?

Ја који сам волео добро да
попијем и нагло отпутујем?
Ту сам, миран као мала

маца у кухињи вољене С.
Мањи од маковог зрна
између шерпи, ножева, зачина.

И шта ја радим овде, док она
сецка бели и црни лук,
јагњећу цигерицу и јагњеће

коцке — којима ће (уз бибер
и сецкану љуту папричицу,
уз рузмарин и орегано)

да напуни јагњећу марамицу?
Шта ја тада радим? Не радим
ништа. Само је гледам како се

по кухињи врзма (да би мени
удовољила) на високим штиклама,
у црном стезнику и без гаћица.

Зар стварно толико волим голо
женско тело, мирис јагњета?
И да ли сам то стварно ја,

овако миран као ћирилица,
као маслачак пре но што
дуне ветар . . . . .

МРТВА ДРАГА

(Силвији Плат)

Са истом руком
којом умивам лице
држим и збирку
твојих песама
које су те убиле,
са истом оном руком
којом се нисам
убио, Силвија!

(... као свилене
гаћице, лепо је
одсуство смисла,
као две мале сузе
Ли Таи Поа...)

ТЕДУ ХЈУЗУ

Што јесте — јесте,
умео си одувек
да замесиш песничке
слике — као живо
блато густе,
светлуцаве као
гавраново перје.

Што јесте — јесте,
умео си да убијеш
Силвију Плат,
ти који можда не умеш
ни гаће да опереш,
ни чорбу од мртвих
гљива да подгрејеш.

И зато, хвала ти Тед,
управо ти ми дајеш снагу
да мрзим мушкарце,
истом оном снагом
којом мрзим жене,
голубове и змије,
шупље речи, митове.

ПИСМО ХАРОЛДУ НОРСЕУ

*»The Greek and Roman poets were Gay:
Virgil, Ovid, Horace, Catullus,
Martial, Juvenal, Tibullus.
Where would our culture be without them?«*

... читам у једној твојој песми,
и морам да те упитам, драги Харолде,
па шта? Да заиста јеси оно што јеси,
да заиста уживаш у ономе у чему
уживаш, зар би будио мртве
да оправдају ноћне радње
твог шупка, твоје курчине,
твоје песничке виолине?

Оно што недостаје твом педерлуку
да би био поетичан — то су права
муда, а знаш и сâм, за разлику
од душе, муда су увек сама, и
без предака, ужитак без
кајања, без оправдања.

(Where would our culture be without them?)

РУШЕЊЕ ТАБУА

Водити љубав са овцом
узбудљиво је
јер је прилично
компликовано.

Најпре, мораш да
одеш из града,
попнеш се на планину,
и пронађеш овцу.

Затим, мораш да се ти
свидиш овци, и овца
теби. Кад се то деси,
приђеш јој отпозади.

Уђеш у њу — нечујно
као пацов
у гондолу,
као со у злато.

ОГЛЕДАЛО

После туширања,
излазим из каде,
узимам пешкир,
бришем се.

У огледалу,
видим свој
уд: скврчен,
намучен,

напуштен,
као на небесима
мој и твој
Отац!

ХВАЛА

Она има 20 година,
ја 38.
Недеља је,
водимо љубав.

У начину на који
ме грли,
прихвата,
узима,

препознајем оне исте
нервозне покрете
које сам правио
када сам имао 20 година.

Хвала свим женама
које су то
у оно време
трпеле!

ОНА

Она је била сасвим просечна,
просечна у сваком смислу,
а нарочито у смислу просечности
која је понекад била неиздржива.
А ипак, толико сам жудео за њом,
могу чак рећи да сам је волео,
не због неке особине или дара,
изгледа или шарма,
већ због самог ништгавила које је оличавала,
због те просечности која ми
дан-данас (у сећању)
делује недокучиво
као сâм Бог,
или песак,
на плажи,
оног лета.

ИНИЦИЈАЦИЈА

Беше то први пут
да је заноћила
код мене
у моме стану
у мом кревету

Додир њене коже
беше као топла
пара из римског
купатила
као мозак маслачка

Уз музику
Каетана Велоза
водили смо љубав
потом смо заспали

Али у глуво доба ноћи
она одједном
повуче јорган
и остави ме
голог сасвим

Читав један минут
био сам као гомила
камења
тамо далеко
у Андима

III

СОНЕТ ИСЕЉЕНИКА

Срби који су ми,
на оној страни
океана, отели

хлеб, вино, кућу,
гитару, пријатеље,
мрежу за љуљање,

очекују од мене,
не знам како
и зашто,

да овде, у Канади,
и даље будем
Србин.

Ја од њих не
очекујем ништа.
Србин сам.

ПОГЛЕД ИСКОСА

Тамо далеко (далеко од чега?)
неки кретен те љуби ко што сам
некад љубио ја. А око вас, тачно

50 партија боре се за власт!
50 партија (о Мајко Блага!),
а земља све мања.

Ал' видим: ништа се неће десити,
ништа се неће променити,
нико се неће померити.

Крв ће се претворити у вино,
уместо једног централног бола,
настаће слободно тржиште болова.

(Макар то, хоће ли?)

ПРАВИ ПУТ

На једној раскрсници
у Бафалу
упитах ониског брку
који је седео
у комбију

Који пут води
за Торонто

Вози за мном
рече бркати
и крену испред
мог аута

Сунце беше упекло
из ауспуха
његовог комбија
излазио је мирис
жртава из Аушвица

Толико беше јака
његова жеља
да ме изведе
на прави пут

А поред пута
исцепане тенис
латике
натакнуте на гране
полумртвог дрвећа

Велике црне кесе
за ђубре
непокретне као
товљене свиње

(Божић
у мојим мислима)

ИСТОРИЈСКИ ДАН

Звезде се пале и гасе
као светла КГБ-а,
као успаљене мачке.

Мачке се пале и гасе
као радничке значке,
као звезде падалице.

Мјаукну пред пад
у космички бунар
на Калемегдану,

пун српских и турских
лобања,
укрчаних у вечности

као млевено месо
у сарми. Данас је
историјски дан:

Чомбе је сменио Чомбеа,
Мбуту се срео са Мбутуом,
а Мандела се испркао

водом док је бријао
Манделу. Данас је
историјски дан:

алкохол и цигарете су
покупели 100%.
То је сасвим фер.

То је тачно онолико
колико ћемо и сами
покупети када

100% умремо.

ОКЕАН

Сатима, данима, годинама,
светлосним годинама,
слушам: историја мог народа,
судбина мог народа,
будућност мог народа,
а, у ствари, народ
нигде не видим.
Могао бих чак рећи да
народ и не постоји
(кад би тај народ био
довољно толерантан
да ме због тога не линчује).
Постоји само ућуткано звоно,
самоћа у којој сам напустио
самога себе, не због нечег
посебног, него тек тако:
због звука, због хоризонта,
чачкања носа наспрам
хоризонта, који без мене
не зна како се зове...

На другој страни света,
удаљен за океан од народа,
пазарим на Кенсингтон пијаци.
Улазим у једну велику

касапницу. Продавачице у
наранџастим кецељама,
имају кржаве руке.
Оне секу месо, пакују га,
наплаћују, зноје се.

Дивне буџмасте продавачице,
неписмених очију
у којима се праћакају
преклане изнутрице —
љубав према животу.
У једној руци држим љуте
италијанске кобасице,
у другој векну врелог хлеба
немирну као мало маче.
То је све.

СТРАХ

Преко пута мене доселио се неко,
неки човек, да тако кажем.
Дању га не виђам, ноћу промиче
брзо, као мехур у чаши тамног
пива. Ко је он? Саботер живота,
анђео из треће смене, или депре-
сивни манијак као ја. Можда је
емигрант из Румуније, један од
оних типова што засучу рукаве
па преко ноћи препливају Дунав,
а онда крену даље, на Запад?
Можда је један од канадских
уметника, педерчић меканих
покрета као заклана патка?
Или неки од муслимана, који
дођу у Канаду да црнче и штеде
не би ли једнога дана из неке
далеке земље довели својих
петнаесторо деце и три жене?
Ко ће га знати? Завесу нема,
намакао је чаршав на прозор,
чаршав који лабаво виси као
опране гаће неке бабе у провинцији.
Звуке не пушта, музику не слуша,
ноћу не уздише нити издише.

Али, чему сва моја знатижеља,
упитаће неко. У ствари, то је
само мој страх да ме једне
вечери не сачека негде у мраку,
и не задави (прекоље, убије)
због нечега што сам урадио
давно, и чега се више не сећам,
а урадио бих то опет, чим бих
се сетио шта је то .....

КАМЕН

Синоћ, када сам испраћао пријатеља
који ми је био у посети, остао
сам на прагу куће, и махао
за њим, дуго и сасвим несвесно,
као што су то некада радили
моји преци. И мој пријатељ
се некако нерадо растао од мене,
упалио је кола, махнуо ми,
а затим се споро покренуо,
махнуо ми још једном, као
да није хтео да оде. И најзад,
аутомобил је одмакао и више га
није било. Целе вечери,
причали смо о јужним пределима:
Калифорнији, Аризони, Мексику,
свесни да када бисмо били у
тим пределима — вероватно би
маштали о неким још јужнијим,
даљим у сваком случају.
Дакле, опет манија сеобе.
Знамо да нема доброг места за нас
јер смо тешки сами себи, и знамо
да куд год одемо — мораћемо да се
селимо поново. И то не везујемо
више за Чарнојевића, не, ми смо

за толико искрени, куд год да
одемо, неће нам се тамо сасвим
свидети, биће нешто мањкаво,
вино ће нам бити кисело,
а сунце некако танко.
Боље да си родила камен
за претакање купуса,
него што си мене родила, мајко!

КАЛИФОРНИЈА

Калифорнија: мрави улазе у
тегле с медом, мачићи зуре кроз
прозоре кућа — њихове очи светлуцају
као мале свеће. По количини разбијеног
стакла, по броју згажених галебова,
можеш закључити шта те чека.
О, да, земљотрес би можда
био неко решење. Кад се не тресе
земља — као да се патња увећава.
С мудима удобно заваљеним
на буренце бензина (резервоар тзв.)
ОН језди градом на два точка
као да је година 1968. По асфалту
вуку му се русе косе (стидне длаке
Мусе Кесеције). Старији просјак
проси са гитаром обешеном о врат.
Гитара је без жица, тек звучна
кутија, врат. У радњи Dharma,
половне мушке чизме: дубоке,
прашњаве, браонкасте, католичке,
чизме које знају шта раде,
чизме које су пуцале у Лорку.
Ексер који је укуцан у Христа,
уграђен је у телефоне, компјутере,
радиоактивне кише... Ако легнем

на кревет и удубим се у све то,
сузе ми теку низ лице и падају
на јастук, можда је то оргазам
молитве о коме су сањали
Тереза од Авила, Јован од Крста.
На Валенсији, видео сам сестре
из реда Мајке Терезе.
Имају поглед мекан као зечија длака,
као моја депресија...

УТОПИЈА

Моји пријатељи маштају
да имају лепу кућу,
лепу жену, лепу децу,
лепу банковну књижицу.
Ја маштам да се одморим
од мојих пријатеља,
од свега. Маштам да будем
смештен у мали санаторијум
у брдима. У њему би било
десетак болесника који се
махом споразумевају сувим
кашљуцањем, који се међу-
собно не воле, не мрзе,
који поштују слободу изражавања
у виду сувог кашља.
У санаторијуму нема лекара,
нити сестара, нема лекова,
нити помагала, нема ничега
што би могло да побољша
тренутно стање. Нема посета,
нити вести из спољашњег
света, у интересу здравља,
нема новина ни телевизије,
а дописивање са рођацима
и пријатељима је строго

забрањено; људски контакти само трују душу, то већ знамо. Маштам о таквом санаторијуму, једином стварном рају. Али, кажу ми да такав санаторијум још није подигнут, а и када га буду подигли — ја опет нећу бити међу изабранима. Неће ми веровати да кашљем, да сам зрео за санаторијум!

СТАРЕЊЕ

Није лако утврдити када почиње. Највероватније, негде око тридесете. Први знаци су умањена потреба за кретањем и појачано уживање у обичним стварима као што су црна кафа, читање књига, гледање ТВ-а. Веома поуздан знак јесте појачано уживање у храни; онај ко никада није волео да прави храну, почиње да се занима до у танчине: од чега се прави сарма, на пример! И уживање у јелу се појачава, човек разлаже поједине залогаје, једе далеко спорије, пресеца жвакање хладним вином или пивом. Нема се више толико амбиција, али остаје понашање као да је оно за шта сте се у животу залагали и даље део вас. Као да сте то ви, а нисте. Далеко сте од своје каријере, имица, илузија. Нема се више оног жара за трвења и свађе. А сада долази онај непогрешиви знак: појачан осећај за природу, уживање у природи, коју до јуче нисте ни примећивали. Гајење цвећа под обавезно. Лепота

криве крушке надмашује лепоту било које жене. Умилност травњака, на моменте, уме да засени чак страст за новцем. Умор, испијање чаја, појачано уживање у сну. Теже се заспи, теже се устаје. Материјални свет се све више губи, у ствари, он никада није ни постојао. Смрт неколико ближњих довољна је да пољуља сваку веру у материјализам, а проблем тврде столице превазилази све проблеме дијалектике. Понекад помисао на децу, на то да ли су збринуте, и захвалност деци за њихово највеће постигнуће: што нису наркомани. Они су очигледно све оно што не би требало да буду, али, хвала Богу, бар нису наркомани. Све учесталије дружење са људима са којима се нема шта разговарати. Појачано интересовање за месног касапина коме је недавно умрла ћерка, разговори о његовој ћерци при куповини меса — увек га одобровоље да вам да комад бољег меса, као да тиме васкрсава своју ћерку. Читање новина са тоталном неверицом. Теме политике остају у сенци тема о загађивању средине, срце заигра на извештаје о мртвим пастрмкама, мртве пастрмке у загађеној води изазивају више гађења него масакри у Бејруту. Ах, да, ту је и општење са женом

која, будући да пролази кроз ове исте фазе старења, захтева све мање. Та, у међувремену је ваљда постало јасно да се нема шта казати оном другом. Уосталом, довољно је да вам онај други (то јест друга) роди децу. А ви бисте још хтели и разумевање! Схватили сте да то није могуће. Ноћу сањате мртве пастрмке, потроване у реци. Њихова крљушт трепери као ваше детињство, које у сећању не изгледа тако страшно, иако је у ствари врста Голог отока, бесмислени скуп забрана, дрхтање од диктатора који су вас направили да би вас терали да једете месо кад вам се једу јабуке, да идете у кревет онда када бисте гледали у звезде. Тај тренутак да се виде звезде за многе је пропуштен заувек. Али, шта је — ту је, па нећете ваљда опет оптуживати своје већ покојне родитеље... били су то дивни људи, увек су бринули имате ли шта да једете — никада да ли сте срећни. Али и то је релативно шта је срећа, та реч звучи приглупо у овим годинама, важно је избећи сусрете са такозваним ближњима, досадне разговоре. Јер паклено је тешко разговарати са људима. Разговори заправо и не постоје, то сте се могли уверити још на студијама, речи немају фиксна значења, а и када би имале — људи вас никада не би пустили

да довршите оно што сте хтели да кажете. Можда бисте могли понекад да напишете неко писмо, али коме? Ваш најбољи пријатељ умро је ове године, и ви осећате стид зашто баш он да умре пре вас, он који је био бољи човек, и здравији од вас у сваком случају. Некад вам дође да одете у цркву и запалите понеку свећу, и ишли бисте кад вас не би нервирале све оне бабе које пред смрт нагло постану религиозне ... а док су биле младе (па тога се бар сећате) пљувале су Бога кад год су могле са официрима ОЗНЕ. Одједном, не знате како ни зашто, осећате да се више не плашите сопствене смрти, она више није нешто апстрактно — скоро да личи на фотографију из ваше младости, на неки објект. Почињу полагање припреме, мада, наравно, ни сами не знате у чему се оне састоје. Не чините ништа посебно, али однекуд знате да су припреме у току. Озарује вас помисао да сте један од ретких који је поштеђен болести, неких изузетних стресова ...

... и бар ћете моћи да умрете на миру, што је, реците „Хвала Богу“, велика ствар, веровали у Бога или не. Понекад, још само помисао на лале у дворишту ваше куће, лале које ће остати онакве каквим их будете видели последњи пут ...

Небојша Васовић рођен је 1953. у Краљеву. Тренутно живи у Сан Франциску. Објавио следеће књиге: *Поезија као изванумиште* (Рад, Београд, 1983); *Струна/Сутон* (Просвета, Београд, 1984); *Со лично* (Видици, Београд, 1986); *Бразил* (Матица српска, Нови Сад, 1986); *Песме за децу и калуђере* (Матица српска, Нови Сад, 1989), *Пердидо* (Књижевна заједница Новог Сада, 1991); *Гонг у жити* (Матица српска, Нови Сад, 1991).

САДРЖАЈ

I

Талмуд и ја	7
Завет	8
Абу ал-Баракаг	9
Снови	10
Шансона	11
Бордо	13
Глад	14
Ручак	15
Цеп	16
Папуче	17
Центар	18
Суфи	19
Тао	21
Торањ	23
Чудан неки човек	24
Догађај	25
Ракүни, депресија	26

II

Ти и ја	31
Канелони	32
Мешанац	33
Обичан дан	35
Мензис	36
Лето	37
Јагњећа марамица	38
Мртва драга	40
Теду Хјүзу	41
Писмо Харолду Норсеу	42
Рушење табуа	43
Огледало	44
Хвала	45
Она	46
Иницијација	47

III

Сонет исељеника	51
Поглед искоса	52
Прави пут	53
Историјски дан	55
Океан	57
Страх	59
Камен	61
Калифорнија	63
Утопија	65
Старење	67
<i>Белешка о песнику . . . . .</i>	<i>71</i>

Небојша Васовић

ТАЛМУД И ЈА

Главни и одговорни уредник
Димитрије Тасић

Уредници
Мирослав Максимовић, Рајко Петров Ного,
Тиодор Росић

Рецензент
Мирослав Максимовић

Лектор
Невенка Недељковић

Ликовно-графичка опрема
Раде Ранчић

Технички уредник и опрема
Славано Јовић

Коректура
БИГЗ-а

Издавач
Београдски издавачко-графички завод
Београд, Булевар војводе Мишића 17

За издавача
Илија Рапанћ

Штампа
Београдски издавачко-графички завод
Београд, Булевар војводе Мишића 17

Телефон пласмана: 011/653-899 и 648-626
Текући рачун за све уплате: 60802-603-23264

Тираж: 500

1992.

ISBN 86-13-00614-0

CIP — Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

886.1/.2-1

ВАСОВИЋ, Небојша

Талмуд и ја / Небојша Васовић. —
Београд : БИГЗ, 1992 (Београд : БИГЗ).
— 73 стр. ; 21 см. — (Нове књиге до-
маћих писаца. Поезија 1992)

Тираж 500 — Белешка о песнику:
стр. 71.

ISBN 86-13-00614-0

4388620